

Per la República Valenciana

per Víctor Baeta Subias

ADVERTÈNCIA PRÈVIA

Aquest és un escrit polític, redactat per un republicà i on es fa una proposta política.

Confesse que no crec en *absoluts* i podria compartir les paraules de **Vaclav Havel** quan diu:

"Una sola civilització global cenyeix el nostre planeta. Amb certesa es pot dir que és la primera vegada que això succeeix en la història de la humanitat.

És la primera civilització essencialment atea, independentment del fet que milers de milions de persones professen una religió de manera més o menys activa. Això significa que els valors sobre els que s'assenta aquesta civilització no tenen relació amb l'eternitat, l'infinit o allò absolut".

Però aquesta descripció de fets, per si mateixa, no garanteix que els *valors* que estan sorgint, ens porten a un funcionament desitjable per a la humanitat.

He arribat a la conclusió que la humanitat, ara per ara, per a *funcionar*, ens cal, si més no, inventar-nos algun *absolut*. Vull que quede clar que no crec en la seua existència objectiva, fora dels creats per la ment humana, però estic disposat a acceptar-ne algun si ens pot ser útil i ens pot ajudar a funcionar. Amb això destape les cartes. Vull fer el joc transparent. Vull respectar-te, lector. Plantege als residents d'Oriola a Vinaròs, construir un *paradigma absolut*, fer-lo nostre i, fins i tot, necessàriament exportable per a contribuir a la formació de les repúbliques veïnes i de la gran República Global: **la República Valenciana**.

****

*Homes [i dones]!
Estimats
i no estimats!
Coneguts
i desconeguts!
Entreu en vast tropell
per les meues portes.
L'home lliure
que jo proclamo,
vindrà,
creieu,
creieu-me,
VINDRÀ!*

Vladimir V. MAIAKOVSKI. 1916

PER LA REPÚBLICA VALENCIANA

Crida als lluitadors per la llibertat sense cap dominació

Aquesta és una proposta que he considerat necessària escriure-la. No la fa un historiador, ni un sociòleg, ni un literat. Mai m'he guanyat la vida amb aquests oficis. La meua passió ha estat la política, encara que tampoc mai m'hi he guanyat la vida amb ella. Malgrat tenir aquesta vocació, les dones que m'han volgut, entre elles ma mare, sempre m'han dit que no servia per a polític. Hi ha polítics, diguem-ne d'ofici, que fan de la política una professió i els hi dóna diners. Hi ha d'uns altres que per a ells la política és una passió i els hi costa diners. Jo, als meus seixanta passats anys, he seguit i sóc d'aquests segons. La meua vocació política va esdevenir des de que vaig tenir ús de raó. Me la va transmetre la meua iaia. Però no de manera voluntària. Va ser, simplement per la seua acció vital davant del fet d'haver perdut els fills i l'home defensant la república i els ideals llibertaris. Va ser així. Cada vegada que per la ràdio sonava la música militar que anunciava el programa de notícies que llavors, als principis dels cinquanta, encara s'anomenava *El Parte*, recorde com, la meua iaia, -una aragonesa d'un poble de la ribera de l'Ebre que havia emigrat a Barcelona amb tota la família a començaments del segle passat-, deixant allò que estigués fent, ja fóra escurar els estris en la cuina o estenent la roba de la bugada al balcó, se m'apareixia com una fúria, mentre jo feia els deures del col·legi o simplement estava desdijunant o berenant, perquè l'acció esdevenia varies vegades al llarg del dia, dic que la meua iaia, en sentir que començava *El Parte*, irrompia en el menjador on estava

la ràdio, i eixugant-se les mans en el davantal que sempre portava anava directa cap l'aparell i donant un gir al interruptor, que jo endevinava violent, tancava l'emissió alhora que en veu forta, rotunda i plena de ràbia, que s'escoltava per tota la casa, deia: **“Mierda para vosotros”**

Aquesta acció, repetida unes quantes vegades al dia i durant anys, va ser la causa del meu interès per la política. Rodejat de silenci, aquest crit de **“Mierda para vosotros”** devia d'amagar quelcom que calia esbrinar. Aquells que parlaven des de la *Ràdio Nacional d'Espanya* i en el seu *Parte*, eren, evidentment, els enemics de la meua iaia, de la meua família. Algun dia venien enigmàtics personatges des de França, a fer-nos una visita. Un altre, era la meua iaia amb la seua germana que anaven a la frontera a rebre un familiar, que per alguna raó era detingut en el moment d'entrar. I coses així. D'aquesta manera, la meua petita persona va caure del costat de les idees que defensen la llibertat. Podia haver estat d'una altra manera, que la meua família hagués estat una altra i tal vegada hagués caigut en un altre costat. Però va ser com va ser i els fets aliens no aporten mèrits ni demèrits. Així, doncs, vaig començar la meua passió per la política; per les relacions entre els vencedors i els vençuts, entre els dominadors i els dominats; i fins ara.

Aquest conjunt de fulls, escrits per un nascut al si d'una família vençuda i políticament dominada, van dirigits als defensors de la llibertat, hagen nascut, en les famílies o en els llocs, on hagen nascut, i que a hores d'ara viuen i volen viure en aquesta part de la Mediterrània occidental que va des de la ciutat d'Oriola, en el Baix Segura, fins a la ciutat de Vinaròs, en el Baix Maestrat; un territori que al llarg dels temps ha rebut distints noms, distintes cultures i ha tingut distints dominadors. A ells, residents en aquestes terres i amants de la llibertat sense cap dominació, va dirigit aquesta proposta, perquè es mobilitzen i s'organitzen per la llibertat i contra qualsevol tipus de dominació per part dels dèspotes, dels colonitzadors i dels explotadors de sempre. Pretén ser una crit de combat per l'alliberament de les persones i d'un territori, el País Valencià. Una proposta política, un ideal de llibertat i de fraternitat, pel qual ja n'hi ha un grapat de persones que, de cap a cap del país, des del Segura al Sènia ja estan, ara mateix, reivindicant-la: la **República Valenciana**.

****

*Mai no demanarem almoines al temps!
Nosaltres,
cadascun de nosaltres,
tenim a les mans
les regnes de tots els mons!*

El núvol amb pantalons. 1915. Vladimir V. MAIAKOVSKI.

Capítol I

SOBRE IDENTITATS.

FUSTER VA SER MASSA FUSTER.

En aquest començament del segle XXI, – això s’escriu en el 2009, l’any que es va cristal·litzar la *crisi econòmica*, una més, de la forma de produir capitalista– les identitats nacionals dels residents en Elx, Xàtiva, Sogorb o Benicarló, les que veiem pels carrers de les nostres ciutats, podríem dir que, amunt avall, són les mateixes. Diversitat d’eslaus, diversitat d’amerindis, diversitat d’amerieuropeus (llatins, criolls...), diversitat d’asiàtics, diversitat d’africans, diversitat de castellans (extremenys, manxecs...), diversitat d’andalusos, diversitat de valencians (valencians/aragonesos, valencians/catalans, valencians/murcians...). Una munió d’identitats barrejades i entrecreuades se’ns apareixen en la nostra vida quotidiana. Aquesta és la realitat actual.

A meitat del segle passat –quan l’allau del moviment de persones, que de tots els continents es desplacen per tot el planeta, assentant-se lluny del lloc de naixença a la cerca d’una vida millor i encara aquesta ona humana no era un fet al País Valencià–, **Joan Fuster** en el seu llibre *Nosaltres els valencians* va voler contestar a la pregunta

“Què són – què som- els valencians?”

I va plantejar un objectiu:

“els valencians hem de defensar-nos com a poble”.

La contestació que va donar a la pregunta és coneguda:

“Dir-nos «valencians» és la nostra forma de dir-nos «catalans»”

i el catalitzador que faria possible aconseguir l’objectiu seria la *‘veritat delatada’*.

“La veritat –els fets constatables i explícits–, un cop delatada, esdevé consciència, i una consciència desperta sempre revertirà en acció o, si més no, en remordiment”

Queda clar que per a ell, els valencians, aquells que podien ostentar aquest gentilici eren aquells residents del País Valencià, que en la seua família havien sentit als seus pares dir “*Bon dia*” quan saludaven algú pel carrer. Aquests valencians eren majoria al País Valencià. I tal vegada en 1962, quan el llibre va ser publicat, la hipòtesi llançada per Fuster que:

“la veritat (...) un cop delatada esdevé consciència” podia haver estat possible; però no va ser així, “*la veritat (...)delatada*” no va esdevenir “*consciència*”, si més no per a la majoria, com la història ha demostrat.

I pense que, si més no, per dos causes.

La primera perquè la majoria de valencians, dels que diuen “*Bon dia*”, han deixat constància en el temps per mantenir-se invariables en allò que, molts anys abans, havia afirmat el català **Rovira i Virgili** -en contestació al concepte de *Nació integral* de **Prat de la Riba**- i que va deixar escrit en la *Revista de Catalunya* del 22 de maig de 1912:

“Per a delimitar, mitjançant els criteris naturals, les quatre nacionalitats ibèriques susdites [catalana, basca, galega i castellana] tindríem una feina àrdua i nous problemes es plantejarien. Però la dificultat més forta la trobaríem de la voluntat humana. València, Mallorca són Catalunya, jo també ho crec. Més si haguéssim de crear l’Estat català, de segur que, per ara i tant, ni València ni Mallorca voldrien ésser-hi; demanarien cada una formar un Estat particular. I no hi hauria més remei que avenir-s’hi. Al cap i a l’últim, per a formar part veritablement d’una nacionalitat, no hi ha prou amb ésser-ne; cal sentir-se’n, i que el sentiment de la nacionalitat engendri el voler o el consentiment de formar-ne part; els mallorquins i els valencians, sobretot per la llengua, són catalans; però no se’n senten i no admeten gaire la unitat pancatalana.”

Compartisc amb Joan Fuster i amb Rovira Virgili que els valencians, els que diuen “*Bon dia*”, són vers catalans. Jo, nascut a Barcelona i que no arribe a ser *nacionalment* català del tot pels meus orígens familiars aragonesos, que sóc, per convicció i voluntat, políticament sobiranista valencià, puc dir que des d’una posició prou objectiva, que els valencians i els catalans que diuen “*Bon dia*”, dic que els veig iguals, amb el mateix tarannà. Pensen el que pensen, els uns dels altres, la meua experiència en el tracte i en la coneixença de la

seua personalitat amb ells, amb els seus defectes i virtuts, confirma allò que va dir Fuster d'ells mateixos:

“Dir-nos valencians és la nostra forma de dir-nos catalans”

Amb això podem estar d'acord. Però com diu Rovira:

“...no hi ha prou amb ésser-ne; cal sentir-se'n...”

i l'experiència també m'ha confirmat que, com diu el republicà català:

“[els valencians] però no se'n senten [de catalans] i no admeten gaire la unitat pancatalana.”

Imagine que Fuster coneixeria aquest pensament de Rovira, però estaria confiat que, en el cas favorable, es donés allò de:

“la veritat, (...) un cop delatada, esdevé consciència, (...) revertirà en acció”

Però això no es va donar. Fuster, ell mateix, va copsar que no havia estat així quan es va endinsar, en els darrers anys de la seua vida, en l'escepticisme i el suport al sucursalisme socialista que va quedar reflectit en la seua afirmació en un article que aparegué a "Noticias al día" el 9 de febrer de 1983, on deia:

“(...) El petit debat sobre el "nacionalisme" després del fracàs electoral, m'ha semblat, en línies generals, desfasat. Sóc el primer a lamentar-ho, però és així. I jo m'estime més una "escola valenciana", si l'aconseguim, que tres o quatre coalicions -mal coaligades- que seran tan "nacionalistes" com vulguen però que no alcen un gat pel "rabo". (...)”

I, més bé, el que es va donar va ser el cas desfavorable, en què la *‘consciència desperta’* no reverteix en *‘acció’*, llavors aquesta esdevindrà, ens diu Fuster, en *“remordiment”*.

És a dir, els valencians, aquells que diuen “Bon dia”, conscients de la seua catalanitat però que malgrat aquesta consciència *‘desperta’* no els impulsa a la *“acció”*, restarien condemnats al neguit, a la pena, en sentir-se culpables de la seua no-*acció*. Aquesta afirmació de Fuster em confirma encara més la catalanitat dels valencians, dels que diuen “Bon dia”. O, el que vindria a ser el mateix, la valencianitat dels catalans. Entre ells no hi ha masses diferències, tan en els uns com en els altres, la *‘consciència’* no esdevé *‘acció’*. Constatem la falta *“d’acció”* dels valencians conscients, però què dir dels catalans, els de les quatre províncies, votant massivament opcions espanyoles i sense opcions políticament sobiranistes que es presenten i amb una esquerra independentista pre-política. El *‘remordiment’* dels valencians, els de nació catalana, de

'*consciència desperta*' però absents 'd'acció', votant a opcions sucursalistes, és manifest al País Valencià; però molt més escandalós i gran ha de ser el '*remordiment*' dels catalans homologats, entre altres coses per que es suposa que ells haurien de tenir més massa de '*consciència desperta*', però la seua acció política, la seua no-acció, esdevé, en la pràctica, espanyola o, si més no, 'espanyola funcional'.

I aquest fet em dóna peu per a entrar en la segona raó del perquè, "*la veritat, (...) un cop delatada, esdevé consciència, (...) revertirà en acció*" ha fracassat entre els valencians.

Dit de bestreta. Per la decebedora manca d'acció política sobiranista dels catalans; pel seu lamentable exemple patriòtic, amb un *catalanisme* folklòric que es dedica a pujar estelades als cims de les muntanyes o a fer turisme *patriòtic* a Brussel·les; per la seua entrega del poder polític a l'espanyolisme. Per a tots els observadors, i els espanyols els primers, l'independentisme català ha resultat ser un nyap. Podem afirmar que en tota la darrera història dels catalans, l'independentisme comença i acaba en **Macià**. Tota la resta un nyap total. Aquest exemple de derrota dels adés *admirats* catalans, pels valencians de nació catalana, sense haver començat ni tan sols una batalla, pense que és un dels motius que d'haver hagut alguna oportunitat d'èxit per els valencians, en allò de:

"*la veritat, (...) un cop delatada, esdevé consciència, (...) revertirà en acció*"

aquesta s'esfumés.

Fuster va ser massa Fuster per als diletants catalans. La nau que va voler cercar perquè pujaren el valencià no era tal, era una barca sense motor ni veles, ancorada en el port per fer espectacles teatrals. Si els catalans no han estat capaços d'embarcar-se en cap nau per anar a soles pel món, com anava a portar-nos a nosaltres els valencians.

Podem dir que de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó, un penetrant i angoixant '*remordiment*' travessa les ments de les '*consciències despertes*', les que va despertar Fuster en el seu dia, de dalt a baix de les terres de la llengua compartida i que, alguns sense vergonya de l'espill que ens acull, cerquen el consol en la sinistra defensa i admiració de l'Estat d'Israel. Desapareguda, doncs, Catalunya *ab intestato* com a referència de res, cal que de nou els valencians, ara tots els valencians, a soles i davant de l'univers, tornem a fer-nos la pregunta: què som, què volem ser i què hem de fer per a no desaparèixer com a poble.

Comencem llavors i comencem per la darrera pregunta. Els valencians, d'Oriola a Vinaròs, *'per a no desaparèixer coma poble'* ens caldrà comptar amb la voluntat ferma i entusiasta dels residents, dels actuals i dels futurs, dels que diuen "Bon dia" i dels que encara no ho diuen. Caldrà mantenir vius els trets característics que ens han donat a conèixer, a la resta del món, com a valencians, des d'Ausias March, passant per Blasco Ibañez, Sorolla, Miguel Hernández, fins a Josep Renau, Juan Genovés, Antoni Miró, Andreu Alfaro, Carles Santos i tans altres. Si encara hem arribat vius al segle XXI, caldrà recollir l'herència cultural rebuda i encara viva, caldrà enfortir-la i transmetre-la amb vigor a les generacions futures. Caldrà mantenir aquest territori i assolir que cap persona hage de demanar permís per a poder viure dignament. Però tot això només serà possible si els valencians tenim poder polític, *"... defensar-nos com a poble"* i viure dignament, només es pot fer d'una i única manera: amb un Estat propi, amb la República Valenciana. No és suficient *'fer País'*. **'Cal fer –ens hi va la supervivència– República Valenciana'**.

Però ara, als començaments del segle XXI, amb un plantejament de bell nou, com cal contestar la pregunta:

"Què són – què som- els valencians?"

Per a contestar caldrà en primer lloc delimitar el conjunt de persones que des de Pilar de la Horadada fins a Vinaròs, han de respondre al nom de 'valencians'. Fuster ho va delimitar als que, en la seua família, havien sentit i havien après a dir 'Bon dia'. I hem vist, ha quedat demostrat, que amb aquests només, no ens n'hem sortit; no ens n'hem desenganxat; no ens n'hem enlairat. Continuem dominats i, el poble valencià continua, en perill d'extinció.

La nostra proposta, per delimitar el conjunt de persones que d'Oriola a Vinaròs, han de respondre al nom de valencians és la següent: un resident, home o dona, al País Valencià és susceptible d'adquirir el gentilici de 'ciudadà valencià' sí té la voluntat de voler ser-ho, té el compromís per assolir la seua pròpia llibertat i contribueix activament a l'alliberament polític del poble valencià de qualsevol tipus de dominació; si contribueix a assolir un País Valencià, –de persones lliures– lliure i sobirà, si contribueix a l'assoliment de la **República Valenciana**.

Perquè per a nosaltres, sobiranistes republicans valencians, dir-nos valencians és la nostra forma de dir que volem ser homes i dones lliures i que no haurem de demanar permís a ningú per a poder viure. Ser valencià ha de significar, en esta

part del planeta, en esta part de la Mediterrània occidental que va del riu Segura al Sènia, que els humans, que les persones que vivim ací – siguem nadius o nousinguts– que hem contribuït assolir la República Valenciana, no hem de tenir a cap altres humans per damunt nostre. En aquesta part del planeta, en aquest territori, per damunt del valencians, ningú.

Aquesta és la nostra divisa:

**dir-nos valencians
és la nostra manera de dir-nos
homes i dónes lliures
d'un país lliure i sobirà.**

**Capítol II
L'ESPILL QUE ENS ACULL**

(continua)